

L'Urpina

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	A l'est del raval del Sellarès
Emplaçament	Carretera vella d'Igualada (C-37 z) al km. 84,5 camí en direcció nord-oest uns 700 m.
Alçada:	375

Coordenades:

Latitud:	41.67697
Longitud:	1.74835
UTM Est (X):	395818
UTM Nord (Y):	4614668

Classificació

Número de fitxa	08098-254
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular Contemporani
Segle	XVIII-XXI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Catàleg de masies (núm. 046)
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08097A010000200000EQ
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 17/11/2015 - 01:00

Descripció

Masia de dimensions mitjanes-petites que ha conservat parcialment els volums i la tipologia originàries. Actualment al voltant del cos residencial originari s'hi apleguen un conjunt de construccions aïllades: una antiga granja, un cobert (avui reconvertit en sala d'activitats polivalent), un cobert modern, una gran nau que ha d'acollir un taller de formatges i, al nord, un edifici de nova construcció on hi ha un centre residencial per a persones discapacitades. El cos residencial és de planta rectangular, amb coberta a dues aigües. Consta de planta baixa, un pis i golfes. Originàriament era més curt, però fa uns anys s'amplià pel costat sud-oest. En aquesta façana lateral s'hi adequà una entrada directa al primer pis i, a la cantonada, una tribuna per no envair el camí d'accés. Els murs exteriors són avui arrebossats i pintats de blanc. La façana principal, encarada al sud-oest, presenta una distribució força simètrica, amb un portal central rematat amb un arc adovellat. Al primer pis hi ha tres balcons. Segons sembla, el central el va fer construir l'avi de l'actual propietari i els dos laterals el seu fill i nét respectivament. La resta d'obertures han estat majoritàriament modificades, de manera que l'edifici ha perdut en bona mesura el seu aspecte tradicional. L'habitatge és eixamplat per la part posterior, on hi ha adossades diferents cambres que acullen unes cinc tines. Al costat nord-oest té adossat un cobert que es va construir l'any 1946. A l'interior de la casa dues cambres de la planta baixa han conservat la tipologia tradicional. El celler ocupa una petita part a l'esquerra, però abans era molt més llarg. A la dreta hi ha l'antiga cuina. S'hi accedeix a través d'una porta que conserva unes interessants motlures als bancals de pedra. La resta de l'habitatge ha estat completament remodelat.

Observacions:

Inscripció a la façana del cobert de ponent: 1946.

En una dovella del portal principal hi ha gravada una creu.

Informació oral facilitada per Joan Vila.

Història

No tenim notícies concretes sobre la història remota d'aquesta masia que, per les seves característiques constructives, podria ser originària dels segles XVII o XVIII. Al final del segle XIX era propietat de cal Parcerisses, de Rajadell. Els propietaris d'aquesta masia vivien a Barcelona i tenien altres masos a la zona. Els masovers de l'Urpina eren la família Vila almenys des de l'època del rebesavi de l'actual propietari. Pels volts de 1890, a conseqüència dels efectes de la fil·loxera la finca va quedar devaluada i Josep Vila Roca (avi de l'actual propietari) va comprar el mas en una subhasta pública. Segons es diu, la primera obra que va fer a la casa fou canviar el portal de fusta, que es trobava en mal estat. El seu successor va ser Salvador Vila Oliva, que era jutge de pau de Sant Salvador de Guardiola i fou assassinat durant els anys de la Guerra Civil per escamots revolucionaris. Durant els anys posteriors es van fer modificacions importants a la casa. El 1946 es va reconstruir el cobert adossat al costat nord-oest. Pels volts de 1952 es construí una granja de pollastres i entorn de 1980 una de vaques. Després de la fil·loxera les vinyes es van replantar i la producció de vi continuà. Hi havia diferents parcers que treballaven les vinyes d'aquesta heretat, amb els tractes de cedir el 20 % de la producció. Entre els anys 1950 i 70, però, tots van anar plegant. Fins el 1970 el vi s'elaborava a les diferents tines que encara hi ha a la casa. Més endavant la verema es va portar a la Cooperativa de Salelles, però per pocs anys. Ja més recentment, els propietaris de la masia han establert un acord amb Ampans (associació manresana dedicada a donar suport a les persones discapacitades) mitjançant el qual s'han construït diversos equipaments al voltant de la masia: el 2010 es va inaugurar un centre residencial. Actualment està en procés d'habilitar-se una sala polivalent i una gran factoria de formatges.

Bibliografia

Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 046).

